

Laanstiftelse til Støtte for industrielle og komercielle Foretagender, der med god Grund ikke har kunnet indrette sig paa en pludselig Tilbagebetaling, dels at Tilbagebetalingen vanskeliggøres derved, at danske Forretningers Tilgodehavender i Udlandet ikke kan anvendes til Udligning af Udlandets Fordringer paa os paa Grund af, at der i de europæiske Lande, med hvilke Danmark væsentligst staar i Forretningsforbindelse, er gennemført Moratorieforanstaltninger.“

Men i samme Øjeblik som det er indrømmet — og, som sagt, i Folketingets Udvalg er der ingen, som har turdet modsætte sig det —, i samme Øjeblik Moratoriet overfor Udlandet giver Adgang, Tid og Henstand til lempelig Afvikling af Gælden til Udlandet, i samme Øjeblik maa der tages Konsekvenser deraf ogsaa for den indenlandske Gælds Vedkommende. Thi heller ikke i den Henseende, Forholdet mellem de indenlandske og de udenlandske Kreditorer, maa Status forrykkes. Udenlandske og indenlandske Kreditorer maa med Hensyn til den endelige Afvikling af Gælden stilles paa lige Fod: enten fuld Afvikling til begge Sider, naar Henstandstiden er udløbet, eller Konkurs. Det bliver da min anden Hovedsætning, at det udenlandske Moratorium fører til et indenlandsk saa langt, som Hensynet til, at Status ikke maa forrykkes, strækker sig. Her er det saa, at Flertallet i Overensstemmelse med Handelsministeren og Justitsministeren mener, at Begrænsningen af Moratoriet ikke bør søges i en principiel Rettesnor, men maa henvises til Domstolenes Afgørelse med de Undtagelser, som Lovforslaget allerede indeholder, og de, som Udvalgets Flertals Ændringer yderligere medfører. Derimod har et Mindretal, hvis Motivering vil findes i Mindretalsbetænkningen, troet at have fundet en almindelig Rettesnor, hvis logiske Begrundelse Flertallet ikke kan anerkende. Dertil indskrænker vor Uenighed sig. Flertallet formener, at ikke blot den, som direkte har ventet en udebleven Indbetaling fra Udlandet, er i Betalingsvanskelighed paa Grund af Krigen, men ogsaa hans Kreditor, der af den Grund ikke faar Betaling fra ham og derfor heller ikke kan betale, og saa snart vi er ude blot i det andet Led, glider vi bort fra den principielle Rettesnor, Mindretallet har ment at kunne finde.

Efter disse almindelige Bemærkninger skal jeg gaa over til en Betragtning af de

enkelte Ændringsforslag, som Flertallet har stillet, og af hvilke, som det ogsaa vil fremgaa af Mindretallets Betænkning, adskillige af Mindretallet betragtes som Forbedringer, som det i og for sig vilde have kunnet slutte sig til, ifald det ikke havde ønsket at vedligeholde en principielt afvigende Stilling. Flertallet har altsaa stillet sig paa Lovforslagets principielle Grundlag, at Domstolene efter samtlige foreliggende Omstændigheder bør kunne skønne over, hvorvidt en begæret Henstand, som begrundes ved, at Debitor paa- staar ikke at kunne betale paa Grund af de overordentlige Forhold, bør indrømmes ham. Først skønner Domstolen over, hvorvidt han ikke kan betale, og dernæst, hvorvidt han ikke kan betale *nu*. I saa Henseende har Flertallet, ogsaa for at bøj sig henimod Mindretallets principielle Standpunkt, i Ændringsforslag Nr. 4 stillet det Forslag, at Retten skal have frit Skøn med Hensyn til, om Sikkerhedsstillelse kan kræves, og med Hensyn til, om ikke Henstanden vil medføre uforholdsmæssig Skade for Sagsøgeren. Vi regner dette for et væsentligt Korrektiv, for det første fordi der kan opstaa den Situation, at man maa sige, at en af Parterne skal ruineres, enten Debitor eller Kreditor, og saa skal Debitor ikke kunne stole paa, at naar han bare fremlægger sine Beviser for, at hans Betalingsvanskeligheder er fremkommet ved de overordentlige Forhold, saa er det Kreditor, der skal ruineres. Det, vi ønsker at faa frem gennem dette Ændringsforslag, er, at Dommeren skal kunne afveje, om ikke Kreditors almindelige Ret til at erholde sit Tilgodehavende i det enkelte Tilfælde bør overveje Debitors Krav paa at faa Henstand paa Grund af de overordentlige Forhold. Noget ganske lignende kan siges om Kravet om Sikkerhedsstillelse. Hvis Dommeren gennem Fremlæggelsen af alle de paakrævede Dokumenter faar det Indtryk, at muligvis Debitor, som er i Besiddelse af Værdier, vilde kunne betale, saa skal han være berettiget til at sige: Det er muligt, at du er i en øjeblikkelig Betalingsvanskelighed, men du skal ikke kunne unddrage dine Værdier fra Betalingen. Og følgelig maa der kræves Sikkerhedsstillelse. Dette Ændringsforslags to Led er tagne efter tysk Forbillede.

Formaalet med Ændringsforslag Nr. 5 indlyser af selve Forslaget. Der bør billigvis ikke være vidtløftig Procedure om, hvorvidt der overhovedet skal finde Proce-